

איזה שירצה ולרבי מנחת סולת.

ואם אמר "הרי עלי מנחות", או שאמר "הרי עלי מין מנחות", יביא שתיים מנחות ממין אחד. (3)

ואם בא ואמר: "פירשתי בשעת נדרי את מין המנחה שנדרתי, ואולם עכשיו איני יודע איזה מהן פירשתי", יביא חמשתן [חמשת מיני המנחות: סולת, מחבת, מרחשת, מאפה תנור חלות ומאפה תנור ריקיין].

ואם בא ואמר "פירשתי מנחה של עשרונים — כלומר, פירשתי בשעת נדרי כשנדרתי

מנחה מסוימת, כמה עשרונות תהא אותה מנחה — ואולם עכשיו איני יודע כמה פירשתי", יביא מנחה של ששים עשרון, ויתנה ויאמר: כמה שפירשתי יהא לנדרי, והשאר נדבה. (4)

רבי אומר:

אין די לו להביא מנחה אחת של ששים עשרון, אלא יביא ששים מנחות של עשרונות, מאחד ועד ששים [מנחה אחת של עשרון אחד, והשניה של שנים, וכן הלאה עד ששים]. (5)

לששים עשרון, אבל לחכמים יכול להביא יותר; והנה בגמרא לקמן קה ב מפרש רבא את דעת חכמים שבמשנתנו שהיא כדעת חכמים החולקים על רבי אליעזר בן יעקב, ואם כן למה אמרו חכמים "פירשתי ואיני יודע כמה פירשתי, יביא ששים עשרון" ולא יותר.

ג. מבואר מכאן ומכל המשנה, שאף מנחת מאפה תנור הבאה מריקיין אין מביאים אלא ששים עשרון ולא יותר; וכן משמע גם מסתימת לשון הרמב"ם פרק יז הלכה ו ממעשה הקרבנות שכתב "אין היחיד מביא מנחה בכלי אחד יתר מששים עשרון", ומשמע כל המנחות; והנה הטעם שאין מביאים יותר מששים עשרון מבואר במשנה לעיל קג ב וברמב"ם הנזכר, שהוא משום שאין יותר מששים עשרון נבללים כאחד.

ויש לעיין: הרי הרקיין אין נבללים בשמן כלל, אלא מושחן, ולמה לא יביא יותר מששים בכלי אחד, ואם משום בלילתן במים, אכתי תיקשי לרש"י לעיל קג ב, הסובר שכל דין זה אינו אמור אלא לדעת הסובר שלששים עשרון אינו מביא אלא לוג, ואם כן הבלילה במים שייך גם ביותר מששים עשרון; וודאי שלא מסתבר

לומר ששיעור לוג אחד לבלילת ששים עשרון שיהא לשיעור משיחה בלוג אחד, וודאי שבלוג אחד הוא מושח יותר מששים עשרון, ולמה נקבע שיעור ששים עשרון למנחת ריקיין.

3. כן פירשו רש"י והרע"ב, וטעמם צריך ביאור, כי כשאמר "הרי עלי מנחות" היכן משמע מלשונו שיהיו המנחות ממין אחד; וראה ברמב"ם [מעשה הקרבנות יז ה, לפי הגהת ה"כסף משנה"] שכתב: "אמר הרי עלי מנחות יביא שתי מנחות מחמשתן", וביאר הכסף משנה, דהיינו שיכול להביא שתי מנחות משני מינים או ממין אחד; "אמר הרי עלי מין מנחות, יביא שתי מנחות ממין אחד"; ויתכן בטעמו של רש"י, כי מאחר שנשנו שני דינים אלו כאחד משמע שדין אחד להם.

4. ראה מה שנתבאר בהערה 2 אות א.

5. בגמרא שבעמוד הבא מובאת ברייתא שנחלקו בה רבי וחכמים כעין מה שנחלקו במשנתנו, ובגמרא שם מתבאר כמה אופנים בביאור מחלוקתם; והנה רש"י כתב כאן ביאור